

U e b e r s i c h t

der

im Jahre 1870

in Mähren und Oesterreichisch-Schlesien
angestellten phänologischen Beobachtungen.

In den nachfolgenden Tabellen kommen zwei neue Beobachtungsstationen vor. Einige Bemerkungen über ihre Lage scheinen daher nothwendig.

Schlock, oberhalb Leipnik, liegt in den äussersten Ausläufern der Sudeten, dem sogenannten Odergebirge, unter $49^{\circ} 36'$ n. Br. und $35^{\circ} 13'$ östl. Länge von Ferro. Etwa in der Entfernung einer halben Stunde entspringt die Oder. Die Seehöhe beträgt nach Kořistka's Hypsometrie (Seite 48) 2039 Wiener Fuss. Das Terrain hat den Charakter des Hochplateau's mit langen und tiefen Thaleinschnitten und zuweilen sehr schroffen Wänden.

Die vorwaltenden Gebirgsgesteine sind Thonschiefer und Grauwacke, erstere meist in einer nahe vertikalen etwas nach Ost geneigten Lage, oft in Schichten von grosser Wichtigkeit. Der Verwitterungsboden ist als ein lehmiger, mit vielen äusserst kleinen Schieferplättchen gemengter primärer Boden zu bezeichnen, zumeist mineralisch kräftig, weshalb auch die edleren Hölzer, wie Esche, Ahorn, Ulme mit sehr raschem Wuchse auftreten.

Die vorkommenden Wässer sind meist Waldbäche, welchen ein geringer Einfluss auf den klimatischen Charakter einzuräumen ist.

Als herrschende Winde können die Nord- oder Nordwestwinde angenommen werden, die bei ihrem häufigen Auftreten in den Sommermonaten die Temperatur sehr erniedrigen. Die Dauer des eigentlichen Winters kann von Ende Oktober bis Mitte März gerechnet werden. Tiefe Schluchten beherbergen den Schnee noch gegen Mitte Mai. Das Klima

ist nur in geschützten Lagen dem Obstbau, dem Wintergetreidebau aber im Allgemeinen vollkommen günstig.

Der Beobachter Herr Förster Hermann Ludwig, früher in Hochwald, und erst kurze Zeit in Schlock, gibt noch folgende Monatsmittel der Temperaturen für 1870:

R e a u m u r :

Jänner — 3.9	April + 6.2	Juli + 16.1
Februar — 4.7	Mai + 11.7	August + 13.7
März — 0.53	Juni + 13.8	Septemb.+ 9.9

Die meteorologische Beobachtungsstation Speitsch liegt einige Meilen entfernt, ungefähr unter derselben Breite, aber um 900 Fuss tiefer.

Aus Gross-Urhau, 2 Meilen südlich von Brünn, in 957 Seehöhe, hat Herr Lehrer Mašněk Aufzeichnungen eingesendet. Die Beobachtungen können im Wesentlichen als Ergänzung jener von Brünn angesehen werden.

Zur Bequemlichkeit des Lesers werden hier auch für die übrigen Beobachtungsstationen, welche nicht zugleich meteorologische Stationen sind, die Daten über ihre Lagen wiederholt.

Klobouk: n. Br. $49^{\circ} 0'$; ö. L. $34^{\circ} 31'$;

Seehöhe: 770 W. Fuss. Beobachter Herr Rudolf Steiger.

Iglau: n. Br. $49^{\circ} 24'$; ö. L. $33^{\circ} 15'$;

Seehöhe: 1567 W. Fuss. Beobachter Herr Prof. Christof Jaksch
Mistek: n. Br. $49^{\circ} 40'$; ö. L. $36^{\circ} 1'$;

Seehöhe 912 W. Fuss. Beobachter Herr Adolf Schwab.

Bärn: n. B. $49^{\circ} 48'$; ö. L. $35^{\circ} 8'$;

Seehöhe: 1271 W. Fuss. Beobachter Herr Johann Gans.

In Datschitz beobachtete Herr Hermann Schindler, in Tropau Herr Professor Emanuel Urban.

I. Pflanzenreich.

1. Bäume und strauchartige Gewächse.

a) Laubentfaltung.

	Urhau	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn
Aesculus Hippocastanum	22.4	22.4	6.5	8.5	14.5
Alnus glutinosa	14.4	—	7.5	25.4	19.5
Betula alba	21.4	20.4	2.5	26.4	14.5
Corylus Avellana	26.4	—	3.5	26.4	—
Crataegus Oxyacantha	24.4	—	3.5	—	—
Fagus silvatica	20.4	—	12.5	9.5	14.5
Fraxinus excelsior	—	—	14.5	—	17.5
Juglans regia	29.4	—	24.5	9.5	—
Lycium barbarum	—	24.4	14.5	—	—
Pinus Larix	2.5	—	29.4	—	14.5
Prunus avium	25.4	—	—	—	16.5
" domestica	25.4	—	—	9.5	—
Pyrus communis	25.4	—	10.5	—	16.5
" Malus	25.4	—	11.5	—	16.5
Quercus pedunculata	29.4	—	14.5	—	—
Ribes Grossularia	16.4	5.4	18.4	—	25.4
" rubrum	15.4	—	—	—	27.4
Rosa canina	25.4	—	18.5	—	—
Rhamnus Frangula	19.4	10.4	12.5	26.4	—
Robinia Pseud'Acacia	12.5	—	22.5	—	25.5
Rubus Idaeus	—	—	7.5	—	12.5
Salix fragilis	19.4	—	7.5	—	—
Sambucus nigra	12.4	—	1.5	—	—
" racemosa	—	—	26.4	—	11.5
Syringa vulgaris	—	—	10.5	—	12.5
Tilia grandifolia	—	—	10.5	8.5	17.5
" parvifolia	13.5	—	18.5	—	—
Viburnum Opulus	—	—	12.5	—	18.5

Ausserdem wurden verzeichnet für

Urhau:

Amygdalus communis 25.4, Berberis vulgaris 29.4, Carpinus Betulus 29.4, Mespilus germanica 30.4, Morus alba 30.4, Prunus Armeniaca 30.4, Pr. Cerasus 25.4, Pr. iusiticia 29.4, Pr. Persica 27.4, Salix Capraea 18.4, Staphylea pin-nata 12.4, Vitis vinifera 1.5.

Brünn:

Cytisus Laburnum 26.4, Evonymus verrucosus 23.4, Ribes aureum 14.4

Iglau:

Acer Pseudoplatanus 13.5, Alnus incana 30.4, Cornus sanguinea 13.5, Evonymus europaeus 10.5, Lonicera Caprifolium 10.5, L. Xylosteum 30.4, Populus balsamifera 11.5, P. nigra 19.5, P. pyramidalis 14.5, P. Tremula 17.5,

Prunus Padus 30.4, *Rhamnus cathartica* 11.5, *Sorbus Aucuparia* 5.5, *Spiraea salicifolia* 10.5, *Ulmus campestris* 13.5.

Schlock:

Daphne Mezereum 25.4, *Pinus Abies* 14.5, *P. Picea* 14.5, *Vaccinium Myrtillus* 10.5.

Bärn:

Crataegus Oxyacantha 16.5.

b) Erste Blüthe.

	Klobouk	Datschitz	Urban	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn	Troppau
<i>Acer platanoides</i>	—	—	—	—	13.5	—	13.5	—
<i>Aesculus Hippocastanum</i>	—	22.5	7.5	14.5	18.5	—	22.5	16.5
<i>Alnus glutinosa</i>	—	17.4	—	3.4	20.4	9.4	8.4	8.4
<i>Betula alba</i>	—	8.5	—	20.4	10.5	—	9.5	23.4
<i>Calluna vulgaris</i>	—	—	—	—	—	6.8	27.7	—
<i>Cornus mas</i>	17.4	—	—	—	—	—	—	22.4
“ <i>sanguinea</i>	30.5	27.5	—	—	1.6	—	—	—
<i>Corylus Avellana</i>	2.4	11.4	—	18.3 ¹⁾	9.4	9.4	8.4	6.4
<i>Crataegus Oxyacantha</i>	16.5	—	—	—	27.5	—	4.6	23.5
<i>Cytisus Laburnum</i>	—	—	—	20.5	—	—	—	3.6
<i>Daphne Mezereum</i>	—	—	—	—	12.4	8.4	19.4	8.4
<i>Evonymus europaeus</i>	22.5	27.5	—	—	22.5	—	—	—
<i>Fraxinus excelsior</i>	—	—	—	—	15.5	—	—	9.5
<i>Genista germanica</i>	—	13.6	—	—	—	—	27.5	—
“ <i>tinctoria</i>	25.5	—	—	5.6	—	—	—	—
<i>Juglans regia</i>	—	—	12.5	17.5	—	—	—	—
<i>Juniperus communis</i>	—	—	—	—	25.5	2.6	—	—
<i>Ligustrum vulgare</i>	—	1.6	—	5.6	—	—	—	24.6
<i>Lonicera Caprifolium</i>	—	—	—	—	—	1.6	—	13.6
“ <i>nigra</i>	—	—	—	—	16.5	18.5	—	—
“ <i>xystostem</i>	—	—	—	—	—	22.5	—	24.5
<i>Lycium barbarum</i>	—	—	—	—	18.5	23.5	—	—
<i>Morus alba</i>	—	—	—	—	22.5	—	—	23.5
<i>Philadelphus coronarius</i>	—	—	—	—	7.6	17.6	—	20.6
<i>Pinus sylvestris</i>	—	22.5	—	—	31.5	—	—	—
<i>Populus balsamifera</i>	—	—	—	24.4	5.5	—	—	—
“ <i>nigra</i>	—	30.4	—	—	13.5	—	—	—
“ <i>pyramidalis</i>	—	30.4	—	—	7.5	—	2.5	27.4
“ <i>Tremula</i>	—	—	—	—	19.4	—	16.4	10.4
<i>Prunus Armeniaca</i>	26.4	—	26.4	27.4	—	—	—	—
“ <i>avium</i>	—	—	29.4	1.5	12.5	—	15.5 ²⁾	9.5
“ <i>Cerasus</i>	—	—	3.5	6.5	15.5	13.5	17.5	—
“ <i>domestica</i>	—	—	7.5	—	14.5	20.5	18.5	11.5
“ <i>Padus</i>	—	14.5	-	12.5	12.5	—	19.5	11.5

¹⁾ Die Kätzchen stäubten, dann kam eine Reihe kalter Tage.

²⁾ Die wilde Kirsche.

b) Erste Blüthe.

	Klobouk	Datschitz	Urhau	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn	Troppau
Prunus Persica	—	23.4	24.4	—	—	—	—	28.4
” spinosa	3.5	14.5	—	4.5	13.5	—	19.5	9.5
Pyrus communis	—	13.5	3.5	5.5	14.5	—	19.5	13.5
” Malus	—	—	7.5	13.5	17.5	21.5	20.5	—
Rhamnus Frangula	—	4.6	25.5	—	30.5	—	—	—
Ribes Grossularia	—	11.5	30.4	—	8.5	—	9.5	6.5
” rubrum	—	11.5	27.4	2.5	13.5	—	11.5	10.5
Robinia Pseud'Acacia	—	—	11.6	28.5	24.5	13.6	—	17.6
Rosa canina	—	—	4.6	25.5	31.5	18.6	19.6	15.6
” Centifolia	—	—	—	—	—	7.6	12.6	9.7
” pimpinellifolia	20.5	—	—	26.5	—	—	—	—
Rubus caesius	—	—	—	—	—	12.6	—	19.6
” fruticosus	—	—	—	—	—	—	20.6	13.7
” Idaeus	—	—	—	—	—	9.6	—	13.6
Salix Capraea	17.4	22.4	12.4	13.4	23.4	25.4	—	—
” fragilis	—	—	—	—	—	11.5	—	6.5
Sambucus nigra	24.5	14.6	—	—	1.6	14.6	17.6	19.6
” racemosa	—	—	—	—	—	15.5	—	19.5
Sorbus Aucuparia	—	—	—	26.5	—	—	24.5	2.6
Staphyllea pinnata	—	—	—	16.5	—	19.5	—	—
Syringa vulgaris	—	—	—	—	12.5	20.5	22.5	22.5
Tilia grandifolia	—	—	24.6	1.6	—	29.6	—	11.7
” parvifolia	—	—	—	—	5.7	13.7	—	24.7
Ulmus campestris	—	—	—	—	25.4	1.5	—	27.4
Vaccinium Myrtillus	—	—	—	—	—	14.5	18.5	28.5
Viburnum Opulus	—	—	—	—	4.6	4.6	—	10.6
Vinca minor	—	—	—	—	—	6.5	20.5	12.5

Ausserdem wurden verzeichnet für

Klobouk:

Cydonia vulgaris 20.5.

Urhau:

Amygdalus communis 28.4, Mespilus germanica 25.5, Prunus insiticea 7.5,
Vitis vinifera 6.6.

Brünn:

Berberis vulgaris 16.5, Lonicera tatarica 17.5, Prunus Mahaleb 8.5.

Datschitz:

Symporicarpus racemosa 2.7.

Iglau:

A. Pseudoplatanus 18.5, Alnus incana 5.4, Evonymus verrucosus 24.5,
Pinus Larix 7.5, Populus alba 30.4, Quercus pedunculata 23.5, Rhamnus cathartica 27.5, Salix babylonica 29.5, Spiraea salicifolia 8.6

Schlock:

Calluna vulgaris 6.8, Salix viminalis 20.4.

Bärn:

Vaccinium Vitis Idaea 26.5.

Trappau:

Crataegus monogyna 23.5, Robinia Caragana 14.5, Salix triandra 10.5,
Ulmus effusa 23.4, Viburnum Lautana 16.5.

c) Fruchtreife.

Datschitz:

Populus nigra 16.4, Salix fragilis 14.6.

Urhau:

Corylus Avellana 30.8, Juglans regia 20.9, Prunus Armeniaca 26.7,
P. avium (früh) 10.6, P. Cerasus (spanische) 1.7, (gewöhnliche) 14.7, P. domes-
stica 20.9, insiticea 25.8, Pyrus communis (früh) 16.7, P. Malus (früh) 20.7,
Ribes Grossularia 14.7, R. rubrum 7.7, Rosa canina 1.10, Sambucus nigra 20.8
Vitis vinifera 5.10.

Schlock:

Prunus Cerasus 16.7, Vaccinium Myrtillus 26.7.

Bärn:

Corylus Avellana 22.8, Daphne Mezereum 17.7, Populus Tremula 18.6
Prunus avium 20.7, P. Cerasus 30.7, Ribes Grossularia 28.7, R. rubrum 17.7
Rubus fruticosus 22.8, R. Idaeus 21.7, Sambucus racemosa 19.7, Vaccinium
Vitis idaea 1.8.

Trappau:

Populus Tremula 15.5, Vaccinium Myrtillus 28.6.

2. Krautartige Gewächse *).

a) Erste Blüthe..

	Klobonk	Datschitz	Urhau	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn	Trappau
Achillea Millefolium	—	24.5	—	—	13.6	.7	22.6	—
Aconitum Lycocotonum	—	—	—	—	30.6	—	6.7	—
Acorus Calamus	—	10.6	—	—	9.7	—	—	—
Adoxa moschatellina	—	—	—	—	6.5	—	—	24.4
Agrostemma Githago	6.6	—	—	—	24.6	—	25.6	—
Ajuga genevensis	—	—	—	—	—	20.5	16.5	—
„ reptans	—	15.5	—	—	13.5	16.5	—	—
Alchemilla vulgaris	—	—	—	—	19.5	23.5	17.5	—
Alopecurus pratensis	—	17.5	—	13.5	22.5	—	—	—
Anchusa arvensis	6.6	—	—	—	17.6	—	9.4	—

*) Die mit einem Sternchen bezeichneten Arten sind im Garten cultivirt.

a) Erste Blüthe.

	Klobouk	Datschitz	Urhau	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn	Troppau
Anemone Hepatica	—	8.4	—	2.4	18.4	—	9.4	18.4
" nemorosa	—	21.4	—	—	19.4	21.4	23.4	8.4
" Pulsatilla	2.4	—	—	6.4	—	—	—	—
" ranunculoides	17.4	—	—	17.4	—	—	25.4	—
Anthemis tinctoria	—	20.6	—	—	—	—	3.7	—
" arvensis	24.5	—	—	—	25.5	—	—	—
Aquilegia vulgaris	—	—	—	—	27.5	*5.6	—	—
Asarum europaeum	17.4	—	—	—	25.4	9.5	2.5	—
Asperula odorata	—	25.5	—	—	22.5	20.5	1.6	—
Atropa Belladonna	—	5.6	—	—	—	8.6	—	—
Avena sativa	—	—	*) 1.7	—	8.7	—	22.7	—
Barbarea vulgaris	—	15.5	—	9.5	12.5	—	—	14.5
Bellis perennis	17.4	—	—	—	—	8.4	2.3	—
Caltha palustris	—	25.4	—	—	21.4	25.4	21.4	23.4
Campanula patula	—	—	—	2.6	28.5	—	—	—
" rotundifolia	—	—	—	—	30.5	11.6	—	—
Cardamine pratensis	—	—	11.7	—	—	8.5	20.5	—
Carduus nutans	—	—	—	—	—	15.6	25.7	—
Carex humilis	12.4	—	—	18.4	—	—	—	—
" montana	30.4	—	—	22.4	—	—	—	—
Carum Carvi	—	—	—	14.5	16.5	—	1.6	28.5
Centaurea Cyanus	31.5	31.5	1.6	—	4.6	19.6	14.6	—
" Jacea	—	—	—	—	12.7	16.7	5.7	—
Cerastium arvense	—	14.5	—	—	12.5	—	—	16.5
" triviale	20.4	—	—	—	13.5	—	—	—
Chelidonium majus	14.5	17.5	—	—	16.5	20.5	—	—
Chrysanthemum Leucanthemum .	—	24.5	—	22.5	27.5	—	15.6	—
Chrysosplenium alternifolium .	—	—	—	—	19.4	10.4	21.4	—
Cirsium rivulare	—	—	—	—	7.6	—	11.6	—
Convallaria majalis	—	19.5	—	—	—	3.6	—	25.5
" multiflora	—	24.5	—	—	21.5	—	—	—
" Polygonatum	—	—	—	27.5	21.5	—	—	—
Convolvulus arvensis	27.5	—	—	—	12.6	16.6	7.7	—
Corydalis cava	12.4	—	—	18.4	23.4	—	—	—
" digitata	—	—	—	9.4	—	12.4	25.4	—
Cychorium Jutibus	26.6	7.7	—	—	—	—	22.7	3.7
Delphinium Consolida	31.5	—	—	—	23.6	—	—	—
Dianthus Carthusianorum .	—	—	—	29.5	—	23.6	13.7	—
Digitalis grandiflora	—	—	—	—	26.6	17.5	—	—
Draba verna	—	—	—	—	19.4	—	—	23.4
Echium vulgare	—	7.6	—	—	29.5	—	17.6	—
Epilobium angustifolium	—	—	—	—	17.6	—	9.7	—
Ervum Lens	—	—	*) 20.6	—	—	—	—	6.7
Euphorbia Cyparissias	—	—	—	30.5	—	12.5	5.5	—
Farsetia incana	23.5	—	—	—	31.5	—	—	—
Fragaria elatior	—	—	16.5	11.5	—	—	24.5	—
" vesca	6.5	—	—	—	13.5	16.5	14.5	26.4
Gagea arvensis	22.4	26.4	—	—	—	—	27.4	—
*Fritillaria Imperialis	—	10.5	—	—	—	—	14.5	—
Gagea lutea	—	20.4	—	—	20.4	—	—	—

!) Gebaut 5.4; aufgegangen 21.4 *) Gebaut 7.4; aufgegangen 25.4.

a) Erste Blüthe.

	Klobork	Datschitz	Urhau	Brünn	Iglau	Schlock	Bärn	Troppau
<i>Galanthus nivalis</i>	—	7.4	—	30.3	8.4	—	—	28.3
<i>Galeobdolon luteum</i>	—	20.5	—	—	19.5	23.5	23.5	—
<i>Galium Mollugo</i>	—	—	—	—	—	17.6	23.6	—
<i>verum</i>	—	—	—	—	30.6	—	2.7	—
<i>Geranium Robertianum</i>	—	—	—	—	21.5	—	—	28.5
<i>Geum rivale</i>	—	—	—	—	21.5	—	23.5	—
<i>urbanum</i>	16.5	—	—	—	5.6	—	14.6	—
* <i>Gladiolus communis</i>	—	—	—	—	—	—	7.7	6.7
<i>Glechoma hederacea</i>	26.4	—	—	—	2.5	—	16.5	6.5
<i>Gnaphalium dioicum</i>	16.5	19.5	—	—	21.5	—	15.5	—
<i>Helianthemum vulgare</i>	24.5	—	—	—	26.5	—	2.6	—
<i>Hesperis matronalis</i>	—	—	—	—	24.5	—	*4.6	—
<i>Hieracium Pilosella</i>	23.5	—	—	25.5	24.5	—	6.6	—
<i>Holosteum umbellatum</i>	20.4	—	—	—	29.4	—	—	6.5
<i>Hordeum distichum</i>	—	2) ^{27.6} 3) ^{1.7}	—	—	9.7	—	20.7	—
<i>Hyoscyamus niger</i>	23.5	—	—	—	27.5	—	—	—
<i>Hypericum perforatum</i>	—	21.6	—	—	22.6	23.6	27.6	—
<i>Jasione montana</i>	—	20.6	—	—	22.6	—	—	—
<i>Impatiens Noli tangere</i>	—	—	—	—	14.7	7.7	28.7	—
<i>Iris germanica</i>	—	—	—	15.5	1.6	—	—	—
<i>Isopyrum thalictroides</i>	12.4	—	—	—	—	—	—	6.5
<i>Knautia arvensis</i>	—	—	—	—	1.6	—	22.6	—
<i>Lamium album</i>	10.5	—	—	—	16.5	—	22.5	15.5
<i>maculatum</i>	—	—	—	—	10.5	20.5	—	—
<i>" purpureum</i>	—	15.4	—	—	1.5	—	—	—
<i>Lappa major</i>	—	—	—	—	25.7	—	27.7	—
<i>Lathraea Squamaria</i>	—	—	—	—	3.5	10.5	—	26.4
<i>Linaria vulgaris</i>	—	17.6	—	—	18.6	13.6	20.6	—
<i>Linum usitatissimum</i>	—	—	—	—	—	19.7	29.7	—
<i>Luzula canipestris</i>	—	—	—	22.4	9.5	—	—	—
<i>Lychnis Flos cuculi</i>	—	—	—	25.5	20.5	—	3.6	24.5
<i>Viscaria</i>	—	24.5	—	22.5	22.5	—	26.5	—
<i>Lysimachia Nummularia</i>	—	—	—	—	3.7	—	5.7	—
<i>Malva rotundifolia</i>	31.5	—	—	—	4.6	—	—	—
<i>Majanthemum bifolium</i>	—	—	—	3.6	3.6	—	12.6	—
<i>Myosotis sylvatica</i>	—	—	—	4.5	—	20.5	—	—
<i>Myosurus minimus</i>	—	—	—	—	11.5	—	—	9.5
<i>Narcissus poeticus</i>	—	—	—	—	11.5	—	19.5	—
<i>Orchis latifolia</i>	—	16.5	—	—	17.5	—	—	—
<i>maculata</i>	—	—	—	—	—	14.5	20.5	—
<i>" Morio</i>	—	16.5	—	—	16.5	—	—	—
<i>Orobus vernus</i>	26.4	6.5	—	28.4	30.4	19.5	—	6.5
<i>Oxalis Acetosella</i>	—	20.5	—	—	30.4	10.5	18.5	9.5
* <i>Paeonia officinalis</i>	—	—	7.5	—	1.6	—	10.6	—
<i>Pedicularis palustris</i>	—	—	—	—	17.5	—	28.5	—
<i>Pisum sativum</i>	—	—	—	—	17.5	—	20.5	—
<i>Plantago lanceolata</i>	—	—	—	—	17.5	—	20.5	—
<i>major</i>	—	—	—	—	16.6	2.6	18.6	—
<i>media</i>	—	8.6	—	14.5	30.5	—	6.6	—
<i>Platanthera bifolia</i>	—	—	—	—	27.6	13.6	26.6	—

1) Gebaut 11.4; aufgegangen 22.4. 2) Gebaut 3.1; aufgegangen 22.4.

a) Erste Blüthe.

	Klobouk	Datschitz	Urhan	Brünn	Tzlat	Schlock	Bärn	Troppau
Polygala vulgaris	16.5	—	—	—	21.5	—	21.5	28.5
Polygonum Persicaria	—	—	—	—	5.7	—	15.7	—
Potentilla anserina	11.5	—	—	—	28.5	1.45	7.6	—
" argentea	27.5	—	—	—	4.6	—	16.6	30.5
" verna	12.4	25.4	—	19.4	17.4	—	—	23.4
Primula elatior	—	—	10.4	—	—	—	—	13.4
" officinalis	20.4	—	—	22.4	26.4	23.4	22.4	—
Pulmonaria officinalis	12.4	12.4	—	—	19.4	12.4	19.4	6.5
Ranunculus acris	—	15.5	—	14.5	17.5	—	17.5	13.5
" auricomus	—	—	—	—	12.5	—	—	25.5
" Ficaria	20.4	26.4	—	19.4	25.4	—	—	6.4
Rumex Acetosa	—	—	—	2.6	20.5	—	25.5	—
Saxifraga granulata	—	—	—	—	17.5	23.5	—	—
Scrophularia nodosa	—	—	—	—	13.6	—	21.6	—
Secale cereale	—	1.6	1) 28.5	—	10.6	—	3) 11.6	21.6
Sedum acre	—	8.6	—	—	13.6	—	21.6	—
Senecio Jacobaea	—	—	—	—	27.6	—	14.7	—
" vulgaris	26.4	20.5	—	—	—	—	—	—
Silene nutans	18.5	—	—	—	—	—	—	1.6
Sinapis arvensis	22.5	—	—	—	27.5	—	—	—
Solanum Dulcamara	—	—	—	—	23.6	—	24.6	—
" tuberosum	—	—	—	—	7.7	16.7	12.7	6.7
Stellaria Holostea	—	—	—	—	14.5	—	16.5	—
Spiraea Ulmaria	—	—	—	—	3.7	—	8.7	—
Symphytum officinale	16.5	22.5	—	—	20.5	—	27.5	26.5
Sisymbrium officinale	1.6	—	—	—	19.6	—	—	—
Tanacetum vulgare	—	—	—	—	1.8	—	24.7	—
Taraxacum officinale	—	29.4	—	26.4	30.4	6.5	12.5	29.4
Thymus Serpyllum	—	—	—	—	21.6	—	14.7	—
Trifolium montanum	—	—	—	6.6	22.5	—	—	—
" repens	—	17.5	—	—	17.5	—	28.5	—
Triticum vulgare	—	22.6	2) 12.6	—	—	—	25.7	30.6
*Tulipa Gesneriana	—	—	1.5	—	19.5	—	20.5	—
Turritis glabra	16.5	—	—	—	30.5	—	—	—
Tussilago Farfara	22.3	17.4	—	—	20.4	20.4	16.4	8.4
Urtica urens	—	—	—	—	25.5	—	25.6	—
Verbascum nigrum	—	—	—	—	16.6	—	7.7	—
Veronica agrestis	17.4	8.4	—	—	—	—	—	—
" Chamaedrys	—	—	—	—	18.5	22.5	—	28.5
" hederifolia	—	—	—	—	28.4	—	—	23.4
" officinalis	1.6	—	—	—	19.6	—	—	—
" triphyllus	7.5	—	—	—	2.5	—	—	23.4
Vicia sativa	—	—	1) 20.6	—	—	—	6.7	—
Viola arvensis	22.4	—	20.4	—	—	20.5	9.5	23.4
" hirta	—	21.4	—	18.4	—	27.4	25.5	—
" odorata	—	19.4	—	17.4	21.4	24.4	3.4	12.4

¹⁾ Gebaut 20.9; aufgegangen 30.9. ²⁾ Gebaut 22.9; aufgegangen 1.10.³⁾ Winterkorn, Sommerkorn 29.6. ⁴⁾ Gebaut 5.4; aufgegangen 23.4.

Ausserdem wurden beobachtet in :

K l o b o u k :

Adonis aestivalis 23.5, A. vernalis 12.4, Ajuga Chamaepitys 30.4, Anagallis phoeniceae 6.6, Andropogon Ischaemum 20.7, Astragalus austriacus 20.5, Avena fatua 23.5, Calamintha Acinos 25.5, Carex Michelii 30.4, Centaurea paniculata 28.5, Cephalantera pallens 24.5, Cerinthe minor 16.5, Coronilla varia 1.6, Cynoglossum officinale 23.5, Cytisus austriacus 20.5, Deutaria bulbifera 16.5, Diplotaxis muralis 4.5, Erysimum odoratum 24.5, Eupatorium cannabinum 20.7, Gagea stenopetala 20.4, Geranium sanguineum 22.5, Lycopsis pulla 3.5, Melampyrum cristatum 30.5, Melica nutans 16.5, Myosotis hispida 7.5, M. striata 7.5, Nasturtium silvestre 14.5, Poa bulbosa 22.5, Reseda lutea 16.5, Salvia verticillata 15.6, Spiraea Filipendula 25.5, Stachys recta 30.5, Thlaspi perfoliatum 12.4, Triticum repens 15.6.

D a t s e h i t z :

Papaver Rhoeas 31.5, Potamogeton natans 30.5, Thlaspi arvense 15.4.

B r ü n n :

Anemone pratensis 18.4, Arabis arenosa 23.4, Campanula sibirica 4.6, Carex Schreberi 30.4, Cynanchum Vincetoxicum 26.5, Galium vernum 14.5, *Iris pumila 27.4, Lithospermum purpureo-caeruleum 26.5, Onobrychis sativa 1.6, Orobis niger 29.5, Platanthera chlorantha 4.6, Polygala comosa 28.5, Pulmonaria mollis 15.4, Salvia pratensis 21.5, S. silvestris 28.5, *Scopolina atropoides 24.4, Sesleria caerulea 25.4, Silene inflata 3.6, Trifolium alpestre 7.6, Viola arenaria 24.4, V. mirabilis 22.4.

U r h a u :

Brassica oleracea ¹⁾ (Kohl) 7.7, Lilium candidum 15.5, Panicum milieum ²⁾ 14.7, Papaver somniferum ³⁾ 7.7, Phaseolus vulgaris ⁴⁾ 16.6, Zea Mays ⁵⁾ 16.7.

I g l a u :

Achillea nobilis 28.6, Actaea spicata 24.5, Aegopodium Podagraria 8.6, Aethusa Cynapium 6.7, Aira caespitosa 10.6, Alisma Plantago 17.7, Anthoxanthum odoratum 19.5, Anthriscus silvestris 30.5, Arabis hirsuta 19.5, A. Halperi 21.5, Arrhenaterum avenaceum 14.6, Ballota nigra 29.6, Briza media 11.6, Butomus umbellatus 21.6, Camelina sativa 21.5, Campanula persicifolia 26.6, Cardamine amara 18.5, Carduus acanthoides 22.6, Carex praecox 26.4, Chaerophyllum hirsutum 26.5, Chenopodium album 14.6, Ch. Bonus Henricus 17.5, Ch. vulvaria 11.6, Cirsium arvense 12.7, C. lanceolatum 26.7, C. palustre 16.6, Cynosurus cristatus 11.6, Dactylis glomerata 15.6, Daucus Carota 20.6, Dianthus deltoides 16.6, Epilobium parviflorum 12.6, Erysimum strictum 20.6, Euphorbia Esula 17.5, Fumaria officinalis 9.6, Galium Aparine 25.5, G. cruciatum 18.5, G. silvestre 31.5, G. rotundifolium 16.6, Galeopsis tetrahit 29.6, Geranium pratense 10.6, Heracleum Sphondylium 2.6, Herniaria glabra 27.5, Hieracium Auricula 29.5, H. murorum 30.5,

¹⁾ gebaut 8.4; aufgegangen 22.4. ²⁾ gebaut 9.5; aufgegangen 29.5.

³⁾ gebaut 21.4; aufgegangen 29.4. ⁴⁾ gebaut 22.4; aufgegangen 15.5. ⁵⁾ gebaut 21.4; aufgegangen 10.5.

Holcus lanatus 11.6, Hypochaeris radicata 15.6, Lapsana communis 20.6, La-thyrus pratensis 17.6, L. silvestris 25.6, Leontodon autumnalis 12.7, L. ha-stilis 31.5, Lepidium Draba 6.6, Linaria Cymbalaria 29.5, Linum catharticum 26.5 Lotus corniculatus 23.5, Lunaria rediviva 14.5, Luzula pilosa 7.5, Lysimachia vulgaris 11.7, Lythrum Salicaria 4.7, Malachium aquaticum 21.5, Matricaria Châmomilla 18.6, Medicago lupulina 18.5, Melandrium pratense 25.6, Melilotus officinalis 22.6, Mentha arvensis 20.7, Mercurialis perennis 26.4, Moehringia trinervia 23.5, Myosotis palustris 14.5, Myriophyllum verticillatum 21.6, Neslia paniculata 12.6, Origanum vulgare 6.7, Ornithogalum umbellatum 9.6, Papaver Argemone 1.6, Paris quadrifolia 22.5, Pastinaca sativa 20.6, Phyteuma spicatum 11.6, Pimpinella Saxifraga 12.7, *Polemonium caeruleum 21.6, Polygonum aviculare 9.7, Poterium Sanguisorba 22.5, Prunella vulgaris 21.6, Ranunculus aquatilis 28.5, R. bulbosus 20.5, R. Flammula 26.5, R. sceleratus 21.5, R. repens 20.5, Raphanus Raphanistrum 2.6, Rhinanthus Alectorolophus 19.6, R. minor 22.5, Rumex Acetosella 23.5, Sanicula europaea 15.6, Scirpus silvaticus 11.6, Scleranthus annuus 17.5, S. perennis 31.5, Scutellaria galericulata 21.6, Sedum album 22.6, She-rardia arvensis 15.7, Silybum Marianum 19.7, Sisymbrium Sophia 22.5, S. Thalianum 23.4, Sonchus arvensis 10.7, S. oleraceus 25.6, Stachys palustris 2.7, Stellaria Holostea 14.5, S. uliginosa 26.5, Thlaspi alpestre 9.4, Torilis Anthriscus 8.7, Trifolium pratense 17.5, T. spadiceum 10.6, Urtica dioica 15.6, Vale-riana dioica 14.4, Valerianella olitoria 15.5, V. Thapsus 1.7, Veronica Becca-bunga 26.5, Vieia sepium 21.5, Viola palustris 11.5, V. silvestris 5.5.

S ch l o e k :

Galeopsis versicolor 25.7, Hieracium umbellatum 1.6, Mentha silvestris 18.7, Petasites albus 13.4, Sambucus Ebulus 25.7, Scabiosa Succisa 23.6, Soli-dago Virg'aurea 25.7, Trifolium rubrum 3.6.

B ä r n :

*Aconitum Napellus 10.7, Agrimonia Eupatorium 15.7, *Agrostemma coronaria 16.7, *Althaea officinalis 6.8, Anthemis Cotula 5.6, *Asclepias syriaca 30.7, *Calendula officinalis 20.7, Campanula Trachelium 19.7, Carlina acaulis 6.8, Colchicum autumnale 13.8, Centaurea Scabiosa 16.7, *Dianthus plumarius 16.6, Galeopsis Ladananum 19.7, *Georgina variabilis 1.8, Gentiana ciliata 22.8, *He-lianthus annuus 4.8, Juncus effusus 23.6, Lepidium campestre 11.5, *Lilium bul-biferum 18.6, *L. candidum 23.7, *L. Martagon 24.6, Melampyrum arvense 12.7, Lithospermum arvense 13.5, *Lychnis chalcedonica 8.7, *Narcissus Pseudo-Nar-cissus 22.4, Onopordon Acanthium 26.7, Parnassia palustris 15.8, Polygonum avi-culare 29.7, P. Convolvulus 23.7, Sedum Telephium 6.8, Tragopogon orientale 3.6, Veratrum album 26.7.

T r o p p a u :

Alyssum calycinum 28.5, Aristolochia Clematitis 26.5, Crocus vernus 18.4, Draba verna 23.4, Erodium cicutarium 23.4, Geranium phaeum 24.5, Hordeum murinum 14.6, Iris Pseud' Acorus 1.6.

Durch die überaus grosse Winterstrenge haben nicht nur Ailanthus glan-dulosa, Cytisus Laburnum u. A. sondern auch Sorbus Aucuparia, welche man doch für sehr zähe halten möchte, ausserordentlich gelitten. Von Letzterem sind in diesem Jahre manche kräftige Stämme ganz laub- und blütenlos geblieben.

Mutterkorn (*Sclerotium clavus.*) erschien heuer in ungewöhnlicher Menge. Erdbeeren kamen viel reichlicher und durch längere Zeit zu Markte als in den Vorjahren.

c) Fruchtreife.

D a t s c h i t z :

Hordeum vulgare 28.7, *Secale cereale* 19.7, *Triticum vulgare* 1.8.

U r h a u :

Avena sativa 4.8, *Ervum Lens* 28.7, *Hordeum vulgare* 28.7, *Phaseolus vulgaris* 16.8, *Secale cereale* 14.7, *Triticum vulgare* 28.7, *Zea Mays* 29.9.

I g l a u :

Fragaria vesca 25.6, *Secale cereale* 24.7, *Taraxacum officinale* 13.5.

S c h l o e k :

Fragaria vesca 18.6.

T r o p p a u :

Avena sativa 20.8, *Hordeum vulgare* 15.8, *Petasites officinalis* 27.5, *Pisum sativum* 7.9, *Secale cereale* 6.8, *Taraxacum officinale* 20.5, *Tussilago farfara* 19.5, *Secale cereale* 25.7.

III. Thierreich.

	Erste	Letzte		Erste	Letzte
	Erscheinung			Erscheinung	
Datschitz:					
Aves.					
<i>Alauda arvensis</i> ¹⁾ . . .	3.3	—	<i>Sturnus vulgaris</i> . . .	2.3	—
<i>Anas boschas</i> . . .	3.3	—	<i>Sylvia atricapilla</i> . . .	7.5	—
“ <i>querquedula</i> . . .	12.4	—	“ <i>hortensis</i> . . .	7.5	—
<i>Anser cinerea</i> . . .	5.3	1.12	“ <i>hypolais</i> . . .	7.5	—
<i>Ciconia alba</i> . . .	21.4	—	<i>Turdus musicus</i> . . .	10.3	—
<i>Cuculus canorus</i> . . .	27.4	—	<i>Vanellus cristatus</i> . . .	3.3	—
<i>Cypselus apus</i> . . .	1.5	—	Insecta.		
<i>Fringilla coelebs</i> ²⁾ . . .	1.4	—	<i>Anisoplia fruticola</i> . . .	12.7	—
<i>Fulica atra</i> . . .	5.3	—	<i>Aphodius fessor</i> . . .	7.4	—
<i>Hirundo urbica</i> . . .	8.4	1.11	<i>Apis mellifica</i> ³⁾ . . .	6.4	—
<i>Larus ridibundus</i> . . .	1.3	—	<i>Bombus terrestris</i> ⁵⁾ . . .	19.4	—
<i>Motacilla alba</i> . . .	28.2	—	<i>Cetonia aurata</i> . . .	9.6	—
<i>Oedicnemus crepitans</i> . . .	—	—	<i>Coccinella 7punctata</i> . . .	12.4	—
<i>Oriolus galbula</i> ³⁾ . . .	2.5	—	<i>Colias Rhamni</i> . . .	18.4	—
<i>Perdix dactylisonans</i>	10.5	—	<i>Forticula auricularia</i> . . .	19.4	—
<i>Pyrrhula rubricilla</i>	5.10	—	<i>Gryllus campestris</i> . . .	9.6	—
<i>Sterna fuscipes</i> . . .	9.5	—	<i>Lema asparagi</i> . . .	9.6	—
			<i>Libellula cancellata</i> . . .	23.5	—
			“ <i>virgo</i> . . .	21.5	—
			<i>Lytta vesicatoria</i> . . .	7.6	—
			<i>Melolontha vulgaris</i> . . .	23.5	—

¹⁾, ²⁾, ³⁾, erster Sang; ⁴⁾, ⁵⁾ erster Flug.

II. Thierreich.

	Erste	Letzte		Erste	Letzte
	Erscheinung			Erscheinung	
Papilio Machaon . .	19.5	—	Cantharis rustica . .	20.5	—
Pontia Crataegi . .	10.4	—	Carabus cancellatus . .	24.4	—
Vanessa Antiepa . .	22.4	—	Cetonia aurata . .	3.6	—
.. Jo . .	10.4	—	Chrysis ignita . .	30.5	—
.. urticae . .	7.4	—	Cicindela campestris . .	9.4	—
Mammalia.			Cimbex variabilis . .	24.5	—
Vespertilio murinus . .	6.4	—	Cleonus sulcirostris . .	13.5	—
Reptilia.			Clerus formicarius . .	1.6	—
Bufo cinereus . .	8.4	—	Colias Hyale . .	20.5	—
Iglau:			.. Rhamni . .	18.5	—
Aves.			Cossus ligniperda . .	16.6	—
Alauda arborea . .	11.3	—	Cryptocephalus sericeus	13.6	—
.. arvensis . .	7.3	—	Cucullia umbratica . .	23.6	—
Cuculus canorus . .	8.5	—	Dasyhyra pudibunda	23.6	—
Cypselus apus . .	22.4	—	Elater aeneus	7.5	—
Fringilla serrinus . .	22.4	—	Eristalis campestris . .	12.5	—
Hirundo rustica . .	17.4	—	Euprepia Caja	18.6	—
.. urbica . .	5.5	—	.. Hebe	2.6	—
Motacilla alba . .	7.4	—	.. lubricipeda	2.6	—
Sylvia atricapilla . .	10.5	—	Fidonia piniaria	21.6	—
.. curruca . .	7.5	—	Geotrupes vernalis	9.4	—
.. hortensis . .	29.4	—	Gomphus vulgatissimus	18.5	—
.. hypoleialis . .	8.5	—	Grammoptera maculicornis	11.6	—
.. tithys . .	11.4	—	Gryllus campestris ¹⁾	19.5	—
Mammalia:			Hylobius Pini	2.6	—
Plecotus auritus . .	22.4	—	Ichneumon nigririus	10.6	—
Reptilia.			Lacon murinus	14.5	—
Anguis fragilis . .	22.4	—	Laphria flava	22.6	—
Triton palustre . .	20.4	—	Libellula quadrimaculata	18.5	—
Helix Pomatia . .	22.4	—	Libellula virgo	2.6	—
Insecta.			Lina Populi	1.6	—
Adimonia Tanaceti . .	30.6	—	Liparis Salicis	26.6	—
Ammophila hirsuta . .	7.5	—	Lyta vesicatoria	10.6	—
Aphodius prodromus . .	8.4	—	Macroglossa stellatarum	8.6	—
Apis mellifica . .	9.4	—	Malachius aeneus	27.5	—
Argynnis Aglaja . .	20.5	—	Meloë proscarabaeus	2.5	—
Aromia moschata . .	12.7	—	.. variegatus	2.5	—
Atchia Pruni . .	17.6	—	Melolontha vulgaris	11.5	—
Bibio hortulanus . .	3.6	—	Necrophorus vespertinus	23.5	—
Blaps mortisaga . .	4.6	—	Opatrium sabulosum	7.5	—
Bombus terrestris . .	20.4	—	Otiorrhynchus ater	18.5	—
Callidium violaceum . .	21.5	—	.. Ligustici	31.5	—
			Panorpe communis	9.6	—
			Papilio Podalirius	21.5	—

¹⁾ Ruf.

II. Thierreich.

	Erste	Letzte		Erste	Letzte
	Erscheinung			Erscheinung	
<i>Phylopertha horticola</i>	18.6	—	Insecta:		
<i>Pimpla manifestator</i>	4.6	—	<i>Amara vulgaris</i>	24.4	—
<i>Pompilus viaticus</i>	19.4	—	<i>Aphodius erraticus</i>	27.4	—
<i>Pontia Brassicae</i>	11.5	—	<i>Bombus terrestris</i>	6.4	—
“ <i>Cardamines</i>	18.5	—	<i>Bostrichus curvidens</i>	13.5	—
“ <i>Crataegi</i>	19.6	—	<i>Cetonia aurata</i>	19.5	—
“ <i>Napi</i>	8.5	—	<i>Cicindela campestris</i>	20.4	—
<i>Pygaera bucephala</i>	8.6	—	<i>Cimex prasinus</i>	6.4	—
<i>Pyralis pinguinalis</i>	7.7	—	<i>Coccinella bipunctata</i>	6.4	—
<i>Raphidia ophiopsis</i>	1.6	—	<i>Cocinella quinquepunctata</i>	20.4	—
<i>Rhagium bifasciatum</i>	—	—	<i>Coenonymphae Pamphilus</i>	9.4	—
<i>Rhizotrogus solstitialis</i>	17.5	—	<i>Colias Rhamni</i>	20.5	—
<i>Sesia apiformis</i>	6.7	—	<i>Corymbites tessellatus</i>	6.4	—
<i>Smerinthus Populi</i>	7.6	—	<i>Geotrupes stercorarius</i>	16.5	—
“ <i>Tiliae</i>	17.6	—	<i>Lucanus cervus</i>	9.7	—
<i>Sphix Pinastri</i>	12.6	—	<i>Meloe violaceus</i>	9.5	—
“ <i>Porcellio</i>	20.6	—	<i>Melolontha vulgaris</i>	13.5	—
<i>Trichius fasciatus</i>	27.6	—	<i>Opaturum sabulosum</i>	7.4	—
<i>Trichodes apiarius</i>	20.6	—	<i>Papilio Machaon</i>	20.5	—
<i>Triphaena pronuba</i>	7.7	—	<i>Pontia Brassicae</i>	10.4	—
<i>Trombidium holosericeum</i>	17.4	—	<i>Rhagium bifasciatum</i>	20.5	—
<i>Vanesso Jo</i>	20.4	—	“ <i>indagator</i>	13.5	—
“ <i>polychloros</i>	8.4	—	<i>Vanessa Antiopa</i>	8.4	—
“ <i>urticae</i>	7.4	—	“ <i>Jo</i>	29.5	—
“ “ “ <i>β</i>	4.7	—	“ <i>Urticae</i>	6.4	—
<i>Vespa vulgaris</i>	8.5	—			
<i>Zerene grossulariata</i>	8.7	—			
<i>Zygaena phegea</i>	21.7	—			
Schlock:					
Aves.					
<i>Alauda arvensis</i>	8.3	—	Mistek:		
“ <i>cristata</i>	18.3	—	Aves:		
<i>Anser segetum</i>	5.4	—	<i>Alauda arborea</i>	12.3	20.10
<i>Ciconia alba</i>	19.3	—	“ <i>arvensis</i>	2.3	30.11
<i>Columba Oenas</i>	21.3	—	<i>Anthus arboreus</i>	6.5	28.10
“ <i>Palumbus</i>	9.4	—	“ <i>pratinensis</i>	24.4	28.10
<i>Cuculus canorus</i>	25.4	—	<i>Ardea cinerea</i>	20.3	28.10
<i>Fringilla coelebs</i>	5.3	—	<i>Anser cinereus</i>	4.4	26.9
<i>Hirundo urbica</i>	25.4	4.9	<i>Caprimulgus europaeus</i>	20.5	28.9
<i>Motacilla alba</i>	18.3	—	<i>Coturnix dactylisognans</i>	16.5	20.10
<i>Parus ater</i>	4.3	—	<i>Ciconia alba</i>	26.3	5.9
<i>Perdix coturnix</i>	9.6	—	<i>Columba Oenas</i>	24.3	6.10
<i>Turdus viscivorus</i>	4.3	—	“ <i>Palumbus</i>	24.3	6.10
<i>Upupa epops</i>	23.4	—	“ <i>Turtur</i>	30.3	2.10
Reptilia:					
<i>Lacerta agilis</i>	27.4	—	<i>Charadrius minor</i>	18.4	15.9
<i>Rana esculenta</i>	9.4	—	<i>Corvus frugilegus</i>	14.11	—
			“ <i>Corone</i>	14.11	—

II. Thierreich.

	Erste Erscheinung	Letzte Erscheinung	Befiederte Junge.	Erste Erscheinung	Letzte Erscheinung	
<i>Crex pratensis</i> . .	18.5	12.10				
<i>Cuculus canorus</i> . .	4.5	15.9				
<i>Cypselus apus</i> . .	4.5	6.8	<i>Corvus pica</i> . .	26.5	—	
<i>Falco subbuteo</i> . .	2.5	20.10	<i>Fringilla chloris</i> . .	20.5	—	
“ <i>Tinunculus</i> . .	20.4	16.10	“ <i>coelebs</i> . .	16.5	—	
<i>Fringilla serrinus</i> . .	20.4	12.10	<i>Sitta europaea</i> . .	30.5	—	
<i>Fulica atra</i> . .	10.4	20.10	<i>Corvus frugilegus</i>			
<i>Hirundo rustica</i> . .	12.4	8.9	“ “			
“ <i>urbica</i> . .	18.4	18.9	kamen am 14. November 1870 bei uns in grossen Scharen zu 500—1000 Stück aus den Wäldern Polens an, wo sie nisten u. verweilen, immer hin- und herziehen und sich in kleinere Scharen vertheilend, gewöhnlich bis Ende Februar oder auch Anfangs März.			
<i>Jynx torquilla</i> . .	14.4	—				
<i>Lanius minor</i> . .	30.4	24.9				
“ <i>spinitorques</i> . .	2.5	20.9				
“ <i>ruficeps</i> . .	2.5	20.9				
<i>Larus ridibundus</i> . .	8.4	30.9				
<i>Motacilla alba</i> . .	18.4	26.10				
“ <i>sulfurea</i> . .	8.4	2.11				
<i>Oriolus galbula</i> . .	30.4	20.10				
<i>Saxicola Oenanthe</i> . .	16.4	18.9				
“ <i>rubetra</i> . .	20.4	12.9				
“ <i>rubicola</i> . .	24.4	—				
<i>Scolopax rusticola</i> . .	10.4	2.11				
<i>Sturnus vulgaris</i> . .	3.3	16.10				
<i>Sylvia cinerea</i> . .	18.4	15.9				
“ <i>fitis</i> . .	6.4	16.10				
“ <i>garrula</i> . .	18.4	15.9	<i>Insecta.</i>			
“ <i>hortensis</i> . .	18.4	—	<i>Abax striola</i> . . .	6.4	20.10	
“ <i>hypolais</i> . .	20.4	18.9	<i>Agabus maculatus</i> . .	4.4	24.10	
“ <i>luscinia</i> . .	20.4	18.9	“ <i>biguttatus</i> . .	4.4	—	
“ <i>phoenicurus</i> . .	24.3	20.10	<i>Adimonia Caprea</i> . .	20.5	—	
“ <i>rubecula</i> . .	24.3	20.10	<i>Agonum viduum</i> . .	6.4	2.10	
“ <i>thyritis</i> . .	24.3	20.10	<i>Agelastica Alni</i> . .	26.5	—	
<i>Tringa hypoleucus</i> . .	18.4	20.9	<i>Ainara vulgaris</i> . .	4.4	2.10	
<i>Turdus merula</i> . .	18.4	20.10	“ <i>trivialis</i> . .	4.4	—	
“ <i>musicus</i> . .	10.4	20.10	<i>Ampedus crocatus</i> . .	26.5	—	
“ <i>pilaris</i> . .	10.4	26.10	“ <i>sanguineus</i> . .	26.5	—	
“ <i>torquatus</i> . .	18.4	—	<i>Anchomoenus albipes</i> . . .	6.4	24.10	
<i>Upupa epops</i> . .	20.4	8.10	<i>Anchomoenus angusticollis</i> . . .	4.4	—	
<i>Vanellus cristatus</i> . .	8.4	18.10	<i>Apatura Iris</i> . . .	6.7	—	
<i>Nester mit unbefruchteten Eiern von</i>						
<i>Fringilla domestica</i>	20.4	—	<i>Aphodius fossor</i> . .	24.3	—	
<i>Emberiza citrinella</i> . .	25.4	—	“ <i>erraticus</i> . .	24.3	—	
<i>Alauda arvensis</i> . .	28.4	—	“ <i>prodromus</i> . .	24.3	—	
<i>Bebrütete Eier in der Aue</i>						
<i>Corvus Cornix</i> . .	25.4	—	<i>Aromia moschata</i> . .	20.7	—	
“ <i>glandarius</i> . .	20.4	—	<i>Argynnис Dia</i> . . .	20.5	—	
			“ <i>Niobe</i> . . .	2.6	—	
			“ <i>Latonia</i> . . .	2.6	—	
			<i>Bembidium nitidum</i> . .	18.4	—	
			“ <i>prasinum</i> . .	18.4	—	
			“ <i>striatum</i> . .	18.4	—	
			<i>Byrrhus pillulae</i> . .	20.5	—	
			<i>Bostrychus curvidens</i> . .	26.5	—	
			<i>Buprestis nitens</i> . .	12.7	—	

II. Thierreich.

	Erste	Letzte		Erste	Letzte
	Erscheinung			Erscheinung	
Rhyzothrogus solsticialis	28.5	—	Motacilla alba . . .	7.4	—
Rhynchites cupreus	20.5	—	Oriolus galbula . . .	10.4	—
" populi	20.5	—	Sylvia hortensis . . .	29.4	—
" sericeus	6.5	—	" titys	10.4	—
Silpha atra	14.4	—	Tringa hypoleucus . . .	13.4	—
" reticulata	18.4	—	Reptilia.		
" thoracica	14.4	—	Lacerta agilis . . .	27.4	—
Sphaeridium maculatum	14.4	—	Insecta.		
Staphilinus pubescens	14.4	—	Apatura Iris	8.7	—
Staphilinus stercorarius	14.4	—	Apis mellifica	9.4	—
Strangalia calcarata	20.5	—	Argynnus Latonia . . .	8.7	—
" 4 fasciata	16.5	—	Bombus terrestris . . .	10.4	—
Smerinthus Tiliae	4.7	—	Cetonia marmorata . . .	26.5	—
Sphinx Populi	28.5	—	Chrysomela Alni . . .	6.5	—
Telophorus fuscus	20.5	—	" sangui-nolenta	6.5	—
Trichius fasciatus	28.5	—	Colias Rhamni	20.4	—
Trichodes apiarius	28.5	—	Cossus ligniperda . . .	3.7	29.6
Toxotus cursor	28.5	—	Euprepia Matronula . . .	8.7	—
Vanessa Autiopa	16.5	—	Gastropacha neustria . . .	5.7	—
" Cardui	20.5	—	Gryllus campestris ¹⁾ . . .	16.5	—
" Jo	20.5	—	Melolontha vulgaris . . .	11.5	—
" polychloros	16.5	—	Necrophorus Vespillo . . .	20.4	—
" Urticae	16.5	—	Plusia Gamma	23.5	—
Zygaena Filipendulae	2.6	—	Sesia apiformis	28.6	—
Troppau:			Vanessa Jo	9.4	—
Aves.			" polychloros	18.4	—
Alauda arvensis	15.3	—	Bärn:		
Anser cinereus	3.4	—	Aves.		
Coturnix dactyliso-nans	26.5	—	Alauda arvensis	2.3	—
Crex pratensis	20.5	—	Cuculus canorus	13.5	—
Cuculus canorus	7.5	—	Crex pratinensis	14.6	—
Cypselus apus	7.5	—	Hirunda urbica	5.5	—
Fringilla coelebs	17.3	—	Motacilla alba	1.4	—
Hirundo urbica	24.4	—	" cinerea	22.4	—
Jynx torquilla	23.4	—	Perdix coturnix	24.5	—
Larus ridibundus	13.4	—	Reptilia:		
Lusciola luscinia	26.4	—	Anguis fragilis	15.5	—
1) Zirpt.			Lacerta agilis	16.4	—

II. Thierreich.

	Erste	Letzte		Erste	Letzte
	Erscheinung			Erscheinung	
Insecta.					
Acridium stridulum	4.8	—	Gastropacha neu-	1.5	—
Anisoplia fruticola	13.6	—	stria	16.6	—
Arge Galathea	7.7	—	Libellula virgo . .	26.5	—
Argynnis Aglaja	10.7	—	Papilio Machaon . .	24.6	—
Bombus terrestris	9.5	—	Pontia Crataegi . .	8.4	—
Coccinella 7 punctata	18.4	—	Tetragnatha extensa .	21.4	—
Coenonymphae Pam-			Vanessa Antiopa . .	3.6	—
phylus	15.5	—	" Jo	16.4	—
Colias Rhamni	19.4	—	" Polychloros . .	9.4	—
			" Urticae	29.6	—
			Zygaena Filipendu-		
			lae		

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn](#)

Jahr/Year: 1870

Band/Volume: [09](#)

Autor(en)/Author(s): Anonymus

Artikel/Article: [Uebersicht der im Jahre 1870 in Mähren und Oesterreichisch - Schlesien angestellten phänologischen Beobachtungen 211-228](#)